NAM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2268

DEPOT-LEGAL

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ TƯ 8 OCTOBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2815

TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI

Téléphone n° 180

Nền sơ-đẳng giáo-dục ở nước ta

Việc giáo-dục là căn-bản của một dân một nước. Trừ ra những xứ sơn-man giã-man, chưa có quốc-gia, chưa thành xã-hội, tuyệt nhiên không biết giáo-dục là cái gì thì không kể, còn thì dân nào nước nào cũng phải lấy giáo-dục làm trọng, mà việc giáo-dục cần cho được hoàn-toàn mỹ bị, thì theo như ở các nước văn-minh tiên-tiến, nước nào cũng chia làm có ba bậc học khác nhau: bậc sơ-học, bậc trung học rồi đến bậc cao đẳng học chuyên môn. Trong ba bậc học thì bậc sơ-học là cần hơn mà trọng hơn cả; vì bậc cao-đẳng học chuyên môn chỉ để đào luyện riêng cho một số ít người gặp cái cảnh-ngộ may-mắn, có cái tư chất hơn người, có thể học được tới chốn tới nơi, thành được những bậc đại-tài siêu quần xuất chúng, không phải khắp bàn dân trong nước ai cũng học tới bậc ấy được cả; bậc trung-học thì chính là cái học dự-bị để theo lên bậc cao-đẳng học chuyên môn; chứ bậc sơ-học thì là cái học phổ-thông, phàm làm dân trong nước, làm người trên đời ai cũng nên có cái học ấy cả; người không có tư-chất, không có cảnh-ngộ học được hơn nữa, thì có cái học ấy cũng có cái trí-thức đủ để mà tự-trị, cái năng lực đủ để mà tự-hoạt, đủ làm một tên dân đứng dắn trong nước, một phần người lương thiện trên đời; người có tư-chất, có cảnh-ngộ học lên được bậc trên thì cũng nhờ có cái trí-thức phổ-thông đó để làm cái cơ sở học-vấn sau này mà tới được cái địa-vị thành tài đạt đức. Ấy trong việc giáo-dục, bậc sơ-học là rất cần mà rất trọng như thế.

Đã gọi là cái học phổ-thông, thì cái mục-đích giáo-dục phải cốt làm sao cho người học dễ hiểu mà chóng thông, muốn cho người học dễ hiểu mà chóng thông thì các môn học đó tất phải dạy bằng thứ tiếng bản-quốc là thứ tiếng mẹ đẻ của mình, người mình ai cũng nói được nghe được cả. Theo như ở các nước văn minh tiên-tiến, văn-hóa đã thịnh, sách vở đã hoàn bị chỉnh-tề thì ba bậc học người ta có thể học bằng tiếng bản-quốc người ta được cả; nếu vì cái cớ trong nước mình trình-độ tiến-hóa còn kém sút, các môn học cao-đẳng còn phải thâu thái ở nước ngoài, thì cái bậc học cao-đẳng với cái bậc trung-học là bậc học để dự bị học lên bậc trên, không thể sao học được bằng tiếng bản-quốc mình, cực chẳng đã mới phải chịu cái nỗi khổ học nhờ viết mượn, còn đến bậc sơ-học là cái học suốt người trong nước ai cũng nên học thì không có lẽ lại học được bằng một thứ tiếng ngoại-quốc bao giờ.

Nước ta từ lúc thuộc-quyền bảo-hộ của người Đại pháp thì cái chế-độ giáo-dục lần lần chỉnh đốn, cũng phỏng theo ở nước Pháp mà đặt ra có ba bậc học khác nhau. Đành rằng ở một nước bán khai như nước mình, các môn học cao-đẳng cái gì cũng còn phải thâu-thái của người, nay nhờ được nước Pháp làm thầy hướng-đạo, mà nước Pháp lại chính là một nước văn-minh tiên-tiến hơn cả, là một nguồn suối cho hết thảy những học-thuật cao-thâm tinh-diệu đời nay, thì bậc học cao-đẳng chuyên môn với bậc trung-học để dự bị lên bậc học ấy, ta học bằng chữ Pháp còn gì tiện bằng; nhưng cái bậc sơ-học, cái học phổ-thông cho cả quốc-dân mình, thì học bằng chữ Pháp, cũng là một thứ chữ ngoại-quốc, làm sao cho người mình học được dễ hiểu mà chóng thông, cái lý đương-nhiên là phải học bằng tiếng bản-quốc mình mới được.

Cứ cái chương-trình bậc sơ-học từ trước đến nay thì các môn học phổ-thông lại phần nhiều học bằng chữ Pháp hết cả. Một đứa trẻ con nhà Việt-Nam, nói tiếng Việt-Nam mà bắt theo những bài học luân-lý, toán pháp, cách-trí, lịch sử, địa-dư bằng chữ Pháp thì nghe làm sao hiểu mà học đến đời nào thông; cái thời-kỳ ngẫn-ngủi ở bậc Sơ-học có sáu bảy năm trời, kể giả cứ lăn xương trẫn xác mà lắp được tiếng Pháp cho đúng, đọc được chữ Pháp cho lâu, cũng chưa chắc đã được thạo, mà nói gì được đến cái trí-thức phổ-thông nữa. Vì thế từ trước đến nay, tuy đặt ra có bậc Sơ-học mà kỳ thực người mình vẫn chưa có cái học phổ-thông; những người đỗ đó mà leo lên được các bậc học trên thì cái nền đức-dục trí-dục cũng chưa được chắc-chắn vững-vàng gì mà thành được nhân-tài thực dụng cho xã-hội; mà cái trình-độ của một hạng người chỉ có cái bằng tốt-nghiệp Sơ-học thì thật là dở-dang dang-dở, cái trí-thức không đủ để mà tự-trị, cái năng-lực không đủ để mà tự-hoạt, nguy hiểm cho xã-hội không biết là chừng nào.

Điều ấy chính trong tờ báo này đã nhiều lần giải bày thống-thiết, xin chính-phủ sửa lại cái nền sơ-học cho người mình; hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ khóa trước cũng thỉnh-cầu với chính-phủ cho phục các kỳ thi tuyển-sinh khóa-sinh bằng quốc-văn; Nay chính-phủ cũng đã thuận theo dư luận mà sửa lại cái nền sơ-học cho người mình, từ nay trở đi, các môn học trong nền sơ-học toàn học bằng chữ quốc-ngữ mình, học cho đến thì được bằng sơ-đẳng yếu-lược tốt-nghiệp. Tuy vậy, gọi là cái học phổ-thông, thì cũng phải cho đủ cái trí-thức phổ-thông mới là tốt-nghiệp; nay chỉ mới học hết ba lớp dưới trong nền sơ-học, thì các môn học chắc gì đã thật phổ-thông. Nếu được cả năm lớp trong nền sơ-học cho toàn học bằng quốc-văn; các môn học đều thật phổ-thông, lấy được cái bằng phổ-thông tốt-nghiệp, khi đã tốt nghiệp sơ-học mà ai có thể theo học được nữa thì cho học hai năm chuyên một khoa chữ Pháp tiếng Pháp, cốt sao nói được viết được cho thạo để theo vào bậc thành-chung, như thế thì cái nền sơ-học của nước ta mới thật là chỉnh-đốn, mà người mình mới thật có cái học phổ-thông. Một cái nền học mới bắt đầu canh cải, thì sách dạy chưa sẵn, thầy dạy chưa đủ, cũng chưa dám mong hoàn-toàn chỉnh-đốn được ngay; nhưng ta cũng hãy nên mừng rằng: cái nền quốc-văn giáo-dục của ta đã gây dựng được nên, mà cái học phổ-thông của người mình không đến nỗi dở-dang quá như trước vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 6 Octobre 1924

Nước Pháp với việc nước Đức vào hội Vạn-quốc

Quan Herriot có báo cho chánh phủ Đức biết rằng nước Pháp không có ngăn-trở việc cho nước Đức vào hội Vạn-quốc, song nước Đức phải theo cái lệ chung của các nước muốn vào hội Vạn-quốc.

Việc ở Hedjaz

Tin La Mecque. — Ali nhận lên ngôi vua đất Hedjaz

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 7 Octobre 1924

Cuộc hội nghị Pháp Đức

Cuộc hội nghị kinh-tế Pháp Đức vẫn làm việc. Mọi sự được như ý.

Bệnh tình cụ Anatole France

Cụ Anatole France rất nghĩ dần dần.

Việc ở Hédjaz

Cứ như tin ở Caire gởi đến, thì nghe đâu Ali Hussein chịu thoái vị. Người Wahabites đã rát ra khỏi miền chung quanh thành Mecque.

Nước Thổ với nước Pháp

Sáng hôm nay, lại hội ngoại-giao, một bội-đồng các nhà ngân-hàng Pháp đã xét việc thi hành chương-trình Dawes, và việc phát hành trái khoản 800 triệu marks kim tệ. Hội-đồng do quan Herriot chủ-tọa. Quan Tài-chính bộ thượng-thư cũng có ở đấy.

QUAN TÀI BẰNG SỨ

Quan tài cũng có mốt, mà cái mốt này cũng một ngày một xa xỉ. Cái mốt quan-tài ở Vancouver ngày nay là làm bằng sứ cốt sắt.

Có người lại định theo hoa lá bằng vàng bằng bạc ở ngoài nữa.

Nghe đâu một nhà triệu phú ở Giana-đại lại gởi đặt một cái quan tài bằng sứ của xứ Saxe (nước Đức) nữa.

Tin Trung-hoa

(Điện-báo Havas)

Quân Phụng-thiên thắng thế

Tin Phụng-thiên. — Quân trương-tác-Lâm phá vỡ hai sư-đoàn của Trực-lệ và cướp được nhiều khí-giới đạn-dược.

(Điện-báo Reuter)

Nghị-hội Quảng-đông với Tôn-dật-Tiên

Nghị-hội Quảng-đông đã báo hội Vạn-quốc rằng nghị-hội không công nhận bức điện-tín của Tôn-dật-Tiên gửi cho hội Vạn-quốc mới đây. Nghị-hội có nói: « Tôn-dật-Tiên tự ý lập lấy chánh phủ Quảng-đông một cách trái phép, không có quyền thay lời Nam hộ Trung-hoa mà nói được. Tôn nói với hội Vạn-quốc rằng những người phản đối lại Tôn, là những kẻ ăn nghịch kia khác, thực là Tôn đành lòng tự giết vậy. Kỳ thực, chính Tôn là người phản nghịch. Tôn phá hoại cuộc hòa-bình trong nước và khi trái lắm lòng thực thà của liệt-quốc. Ngày 25 août lính-sứ-đoàn và các nhà quyền-binh hải-quân nước Anh ngăn cấm Tôn-dật-Tiên không cho phóng pháo vào tỉnh thành Quảng-đông, thực là đã làm hết cái nghĩa-vụ đối với nhân loại, việc ấy nước Trung-hoa rất lấy làm cảm ơn, chứ không trách gì liệt-quốc về việc ấy.

Các nhà buôn bán ở Quảng-đông, và hội Quốc-dân đảng của Tôn-dật-tiên, cái thế tất như là lắt ẻo nào cũng có ngày xung đột với nhau. Nếu Tôn không ưng chịu mọi khoản của dân gian yêu-cầu, thì chỉ độ đầu tháng Octobre này là hai bên có việc xung đột với nhau. Ngày 28 Septembre, sáu người đại-biểu của các nhà buôn ở tỉnh-thành Quảng-đông gửi tới hội trú cho Phạm-thạch-Sinh và Lưu-chấn-Hoàn là các tướng coi các đội khách quân ở Vân-nam, và là đại-biểu của Tôn-dật-Tiên, để điều đình với các nhà buôn về cái vấn đề khí-giới, thì hai bên đã thành quyết-liệt với nhau.

Trong bức thư của thương-đoàn về việc ấy, đại khái có nói:

Bấy nay chánh phủ Quảng-đông giả dối đã nhiều, làm lắm chỉ những muốn kéo trá quốc-dân, vì vậy quốc-dân không tin cậy chánh-phủ ấy nữa. Chánh phủ Quảng đông hứa những trị dân bằng chủ nghĩa dân-chủ và bênh vực cả quyền lợi cho quốc-dân, đã chẳng y ước chút nào, lạ chi gia công hãy hoạt tự-do. Chúng tôi xét rằng không sao đề được một chánh-phủ mà quốc-dân không tin cậy nữa. Vậy chúng tôi là đại-biểu của chí nguyện bình ở Quảng-đông, có ánh ủ ấy xử trí về việc mua khí giới một cách giáo quyệt, chúng tôi đã quyết liệt với chánh-phủ ấy, nay lại xin tuyên bố rằng chúng tôi không chịu trách-nhiệm về mọi việc của chánh-phủ ấy thi t ở sau này.

Ngô bội-Phu có một viên cố-vấn Nhật bản giúp việc

Nghe đâu Ngô bội-Pau đã xin được tướng Banzai nước Nhật, là binh vụ ấy-viên tại phủ thống-sứ, làm binh-vụ cố-vấn cho Ngô. Về việc ấy, tướng Banzi có nói:

Nay tôi là cố-vấn cho Ngô-bội-Pau, thiên-hạ tưởng rằng tôi có một cái nhiệm vụ gì trong cuộc chiến-tranh của Trực-lệ và Phụng-thiên. Kỳ thực, tôi không có ý can-thiệp vào những việc rối loạn ngày nay. Tôi ưng lời của Ngô tổng sư lệnh xin tôi làm cố vấn vì Ngô muốn biết cái ý kiến của tôi xem việc Mãn-châu sau cuộc chiến-tranh này sẽ ra thế nào. Nếu những lời của tôi mách bảo cho Ngô có lợi cho cuộc giao-tế của Trung-Nhật sau này, thì tôi cũng được hả lòng. Song cuộc chiến-tranh sau này kết liễu thế nào, tôi cũng không có thể nói trước được.

Mặt trận Giang Chiết

Thượng-hải 26 Septembre. — Ngày hôm nay đánh nhau dữ dội khắp mặt trận. Trong khi quân Chiết-giang đánh trung-quân quân Giang-tô thì quân Giang-tô định vây luỡng-dực quân Chiết-giang.

Đánh nhau dữ dội ở An-đinh một ngày trời, quân Chiết-giang thắng thế, đến đêm quân Giang-tô lại đánh lại ở mặt trận Thượng-hải, cũng được thắng thế.

Quân Phúc-kiến và quân Giang-tô tụ tập cả ở Kashing.

Lính bị thương đem đến Thượng-hải nói rằng vì đại-bác của các chiến thuyền ở sông Dương-tử bắn vào, Lưu-hà bị chạy to lắm.

Nhật-bản với Trung-hoa

Bắc-kinh, 29 Septembre. — Sáng hôm nay mấy viên lĩnh-tụ tại nghị-viện Nhật bản định hỏi chuyện quan thủ-tướng và quan Ngoại-giao bộ thượng-thư về cái việc chính-trị Trung hoa. Các viên ấy nói, việc chiến tranh sau này có thể lan rộng trong các tỉnh đông bộ Trung-hoa, vậy Nhật-bản nên giữ gìn và phòng bị để bảo hộ quyền lợi của người Nhật.

(Vô-tuyến-điện Cavite)

Nước Trung-hoa với hội Vạn-quốc

Tin Genève, 2 — Ngày hôm nay đại hội-đồng hội Vạn-quốc đồng thanh ưng chuẩn một khoản khuyến cả các nước nên ưng thuận bản án vấn về việc trọng tài và về việc bảo an. Trước khi cuộc hội-nghị thành giảm quân-bị trở nên việc đích thực, thì mười bốn nước phải ưng chuẩn bản án văn ấy. Trong số ấy có cả nước Anh, nước Ý, và nước Nhật. Nước Brésil, nước Bỉ, nước Tây-ban-nha, nước Thụy-điển, nước Tchéco-Slovaquie và nước Uruguay lại được cử vào chức bất thường hội-viên.

Lúc bấy giờ tất cả phái-bộ Trung-đều đứng dậy ra ngoài phòng hội-đồng, mà nói rằng phái bộ tiếp được mệnh-lệnh của bản chánh-phủ dặn rằng nếu nước Trung-hoa không được một chân hội viên thường trực tại hội-đồng quản-trị, thì phái-bộ phải thôi không được dự hội-đồng nữa.

Các đại-biểu liệt quốc không biết giải quyết được vấn-đề ấy ra làm sao, như vậy là Trung-hoa không dự hội Vạn-quốc nữa.

Tin Genève 5. — M. Chao-Shi-Hu, đại-biểu Trung-hoa có nói: viên đại-biểu thường trực Trung-hoa sẽ lưu lại Genève để hỏi lại ý-kiến của bản chánh-phủ.

MỘT MỐI LỢI KHÔNG NGỜ

Mới đây ở Ha-ian mới có người công-bố rằng chân-chẩu có thể lấy được một thứ dầu dùng cho máy phát-động rất tốt. Dầu ấy gặp rét không đông lại. Ở gần Johannesbourg lại có một cái nhà máy chỉ chuyên về việc dùng xác chân-chẩu để chế làm đồ bón, nghe đâu mỗi ngày nhà máy ấy cần tới hàng trăm tấn đồ bón bằng xác chân-chẩu. Dùng gì chứ dùng xác cá ăn-chẩu có lẽ không sợ thiếu nhỉ. Ta chẳng từng nghe thấy người ta kể chuyện chân-chẩu bay từng đàn vượt qua Hồng-hải, che đen hàng 500.000 hectares đấy ư. Số chân chẩu ấy bắt được thì biết bao nhiêu vạn tấn. Người ta lại kể chuyện ở Chypre số trứng chân-chẩu hấy đi trong một mùa có tới 1300 tấn. Lại như trong năm 1915 ở Ai-cập người ta trừ được tới 13.500 tấn chân chẩu, tính ra số chân chẩu bị giết có tới 7.866 triệu con. Lại như ở Phi-luật-tân mới đây, thì cái nạn chân-chẩu lại ghê gớm lắm. Cái nghề mới này mà thịnh hành, thì có lẽ sau này thế-giới không có nạn chân-chẩu nữa.

Ai lấy mỗi khi một giống vật làm hại mà sinh-sản ở một nơi nhiều quá thì người ta lại khéo tìm cách làm cho tự-thi nó bắn được tiền, là tự nhiên loài ấy phải tiêu mòn dần đi. Cũng như loài thỏ sinh sản ở Australie, và Nouvelle Zélande dữ-dội quá, đến nỗi người ta lo rằng các hoa ấy thành ra ăn mạo không giống giọt gì được, ấy thế mà đến khi người ta tìm được cách lợi dụng cái da cái lụt nó, thì giống thỏ ấy chẳng bao lâu mà hỏ hết. Lại như giống lợn của ông Cook thả ở Nouvelle Zélande, sinh-sản một cách dữ dội, đến nỗi lấm miền tưởng không giống giọt gì được, đến khi thiên-hạ biết rằng lông lợn ấy dạng được việc, thì chẳng bao lâu giống lợn ấy hiếm dần ngay.

CÁI VẤN ĐỀ DI-DÂN Ở HOA KỲ

Tin Havane, 16 Août. — Bản luật mới của Hoa kỳ về việc di-dân đã bắt đầu thi hành từ ngày 1er Juillet, hai mươi vạn người đủ các nước đến Cuba để tìm đường vào đi cư ở Hoa-kỳ bị ngăn ở đấy không được vào Hoa-kỳ.

Những người kêu van xin giấy thông-hành để vào Hoa-kỳ, phần nhiều là dân bà con trẻ Tây-ban-nha, rồi đến người da đen ở đảo Jamaique độ 40.000 người. Lại có độ 10.000 người Do thái ở đủ các nước, đó chừng từ 3 đến 5 trăm người Đức, Ba-lan, Thổ-nhĩ-kỳ, Syriens, Arméniens, ít nhiều người Tchéco-Slovaques, Yougoslaves, Lỗ-mã-ni, Ba-tư, và mấy người Chaldéens ở Phi-châu. Những người ấy không được vào Hoa-kỳ, đều ở lại Cuba cả.

Tự do diễn đàn

Bàn góp về vấn-đề trị thủy

Bi-nhân xem số báo 2222 ra ngày 14 août và số 2226 ra ngày 20 août mà hai ông Ng-như-Ngọc và ông Lê-thành-Giai có bàn về vấn-đề trị thủy bi-nhân rất là hoan-nghênh, và vẫn lưu-tâm đến, vì chúng ta cùng một giống con Hồng cháu Lạc, khi vui nên chia, khi buồn nên giải. Nay lại được xem số 2252 ra ngày 19 septembre cũng bàn về vấn-đề trị thủy của ông Vũ-văn-Đắc. Nên lòng sốt-sắng của bi-nhân cũng trộm góp một đôi câu, họa may có bổ ích gì chăng.

Trong số báo 2222c ông Ng-như-Ngọc có nói: nên đào sông.... vậy ông đã bàn hết lý, song làm như thế công đã quá tốn, mà không được bao lâu, chẳng lẽ mười năm lại đào một lần hay sao? chắc cũng hơi khó.

Còn số báo 2226 ông Lê-thành-Giai có bàn: nên làm nhiều cống ở các hạt thấp và phá các đê không đi đến, cũng đào thêm sông cho thoát thủy, ông nói cũng tiện lợi, song còn nhiều điều bất tiện cho những miền phá đê, thành ra năm nào những miền ấy cũng bị lụt ít lâu.

Sau đến số 2251 ra ngày 19 septembre ông Vũ-văn-Đắc lại có nói: nên mở nhiều cống, cách độ một hai ki-lô-mét (kilomètre) đặt một cái cống nhỏ con con lưng chừng đê. Ông bàn cũng đã hợp ý, song bi-nhân thiển nghĩ mở nhiều cống như ý ông mà lại xây chân cống bằng xi-măng, cách đó cũng không kém lắm là mấy bằng mở cống to có cửa đóng mở như cống Vực đê (Phúc-yên) vì mở một cái cống như thế có thể rút được 20, 15 cái cống nhỏ. Lại có một

điều không tiện nữa là : nếu theo như mở cống hàng chúng đó thì bi-nhân lại e rằng : khi nước lên chảy vào trong đồng, đến khi nước sông xuống thành ra mắc nghẽn, vì phần nhiều trong đê t ấp hơn ngoài bãi, nước kh ông chảy ra hết được, chẳng lẽ cứ đợi cho nước cạn đến tháng chính t áng mười mới cấy chăng? không được! muộn quá ; cho nước vào như thế cũng có khi trong đồng ngập hơn thước tây, như vậy lại hại cho mùa màng lắm, vì có nơi lúa chưa gặt đoạn, có nơi lúa còn con gái, có nơi ngô đỗ chưa bẻ xong, cùng là hoa màu khác nữa, mà nước đã lên như vậy thì chẳng hóa thiệt cho dân quê nói để lắm ru, thật là « một lần chẳng muốn tốn, bốn lần không xong » là thế.

Nay chỉ có một cách nhất là cứ mở cống to có cửa đóng cửa mở, xây toàn bằng đá kể vì xi-măng, cho chung quanh một cống cũng xây toàn bằng đá mà cách của cống ra mỗi bên 100 thước, phía trong chân cống nên đắp thật to, để khỏi nước xói được, và theo của cống qua cánh đồng, một cái ngòi con n ư ở tỉnh Phúc-yên và Vĩnh-yên, bề rộng ngòi độ 2 thước rưỡi tây, bề sâu độ một thước 60 phân, trong khoảng ngòi ấy, muốn lấy nước vào thì đất nào tới lại mở một cái cống con tròn bằng ciment có thể đóng bằng vài ba tấm ván tới được, là phòng khi không muốn lấy nước nữa, thì lại đóng lại, như thế lực nước cũng không mạnh là bao nhiêu, mà ruộng lại được thêm bồi sỏ đào ngòi đó thì nhà nước bắt vào nhân dinh cũng là phần điền mỗi người phải chịu một ít, cũng như là đắp đường vậy, nghĩa là địa-phận của làng nào thì làng ấy làm ; Cứ thế thì mỗi nhân dinh phải đào độ một thước hay thước rưỡi là cùng, tùy từng làng nhiều ít, mà cứ độ 4, 5 công thì xong, vì đất đấy lại đem đắp lên bờ ngòi, cũng không lấy gì làm tốn công cho lắm. Còn như tiền xây cống thì cũng theo như ý ông Vũ-văn-Đắc, một phần tăng thuế ruộng toàn hạt ; một phần tăng thuế môn bài cùng các thứ xe, vân vân, còn hai phần lấy vào các phú-hộ, quyên bằng hà-nộ hàn-lâm đề chính ; bi-n ân thiết nghĩ về phần này có lẽ gần ngang bằng số tăng thuế ruộng, trong một dân quê cũng có thể được 1, 2 ông bá, cửu, hàn, lý không được món to du. Vả lại là việc công-ích thì chắc phần nhiều ông cũng hiểu đời lẽ mà sẵn lòng mua.

Còn như nơi nào xung yếu quá như là đê Phi-liệt, Bắc-ninh, thì ta nên xin Chính phủ xây dần nỗi năm một lt « Kiên cố lâu cũng đầy hàng » lâu ngày ắt p ải hết, thế thì rất là kiên cố trăm năm.

Lòng sông chỗ nào nổi bãi, thì cũng theo như lời ông Vũ-văn-Đắc, xin đặt máy quẫy cát (dragueur) và tiền lấy về sông nào thì lấy chạy sông ấy phải chịu.

Nay bi-nhân cũng là tài non trí thiển lạm bút viết bài này, góp cùng ý kiến với đồng bà , còn mong trên chính-phủ, dưới hội-đồng nghị-viện thương lượng.

P. Nguyễn-thái-Trác

Cuộc thi thơ

Của Nhóm-tự-Quyên nữ-sĩ

MMCMXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Triều Lý ma nay miếu vẫn sùng.
Cối trạch năm kinh vẳng ngọc thỏ,
Lân thư một bút thợ thiên công.
Dòng vàn Tử thấy dấy sông Nhị,
Bia sách danh sơn rợp núi Nùng.
Mấy cuộc tang-thương bia vẫn đó,
Một nhà Âu Á nức nho-phong.

Vũ-đức-Hoành
Làng Hội-khê, . hải-dinh

MMCMXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-hiến từ xưa đấy phải không ?
Bên miếu bia xanh rêu chửa kín,
Trước hồ nước biếc bóng còn trong.
Bể dân đất Bắc bao phen đổi,
Hương lửa trời Nam một tấm chung.
Dòng đõi rõng-riên ta tự phụ,
Vốn nền lễ nghĩa nếp nho-phong.

Nguyễn khắc-Xương
Trợ-giáo trường Phục lễ, Kiến-an

MMCMXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành miếu lưu truyền cõi Hải-đông.
Đinh Lý, Trần, Lê cơ cuộ cũ,
Đông tây nam bắc khói hương nồng.
Mành gương kim cổ tiền-nhân đề,
Bia đá giang-sơn hậu thế trông.
Chán Lạc con Hồng ai đó tá,
Một nền văn-miếu phụ ng thờ chung.

Vũ-ngọc Chấn, Bến-thủy

MMCMXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu tíc làng nho lễ vẫn sùng.
Triều Lý ghi truyền nền hóa-vũ.
Trời Nam rực rỡ ánh nho-phong.
Thi thư ng iên bút gương Thừ Tử,
Lễ ng ta cầu đại về Lạc-Hồng
Tôn-miếu tuy tư tiêm thánh hóa,
Công-khanh nỉ tử thực hàm công.

Phạm-bá-Kỷ
8, Rue Ổ denđ hal', Haiphong

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	25 độ
13 giờ	25 độ

Việc ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm 9 Octobre 1924

5 Dimanche événement

Âm-lịch

11 tháng chín năm Giáp-tí
(tây Tâu-dâu
Đánh Mộc, Sao Đầu Trực Bế
kỉ ; Tác-tương, Bội-hêu.
NGHI : Tế-tự, Kỷ-yến, Xuất-hành, Khai-thị, Loát-đầu, An-táng, Tác-tạo, An-tàng

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, mất tr.		10 $ 85
— nhì	—	10 60
— ba		9 80
Thóc.		6 50
Ngô nếp.	—	6 40

Giá bạc. — Kể từ ngày 8 Octobre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 85

Tin đường sá. — Đường Hòa-bình đi Chợ-bờ và Suối-rút (Suyut) nay không đi được.

Vấn tin đồn nhảm. — Ở trong đám nhân dân bản xứ vẫn còn tấy đồn mãi về cái tin người Nhật-bản sang Bắc-kỳ và được chính-phủ bảo hộ cho lợi quyền nhiều lắm.

Như là đồn rằng nay mai sẽ có 20.000 người Nhật-bản sang đi cư tại tỉnh Bắc-ninh, về địa-phận các làng Cổ-bi và Cổ-lôi và không p ải đóng thuế gì cả.

Những lời đồn ấy rất là vô lý. Nguyên đã hơn một thế-kỷ nay, từ hồi Cách-mệnh đến giờ, người Pháp đã tuyên-bố cái nghĩa bình đẳng về sự đóng t uế rồi. Khắp Đông-dương đâu đâu người Pháp cũng phải đóng thuế cả. Như vậy thì có lẽ nào chính-phủ lại chịu miễn thuế riêng cho người ngoại-quốc là nghĩa làm sao ?

Sau nữa người Nhật là giống ở về Á đó, như người Âu-tây, không thể nào đi cày ru ng hay là làm những công việc khó nhọc ở Đông-d ương này được.

Những người đem tin ấy đi phao truyền, hay vin vào cái lẽ quan Toàn-quyền đi công cán tại Nhật trong mùa hạ mới rồi. Chính-phủ Pháp sở dĩ giao cho quan Merlin cái chức trách đi công cán ấy là trước hết để cảm ơn một nước trong khi chiến-tranh đã kết liên với nước Pháp, sau là để cùng soạn một tờ giao-ước về việc buôn mà rất có lợi cho Đông dương. Phàm các hội-đồng có tư-cách về việc ấy như là các phòng thương-mại Đông-dương, hội-đồng công-thương ở bên Pháp, Chính-phủ đều có hỏi ý kiến để soạn tờ giao ước ấy cả.

Vậy tờ giao ước này sẽ không phải là một tờ giáo ước soạn một cách mơ hồ vậy. Chú ý là giảm thuế thương chính cho những hàng Nhật về những thứ nào không có thể cạnh tranh với hàng của Đông dương hay là của nước Pháp được, mà Đông-dương thì được cái lợi khác bù lại về khoản xuất cảng sang Nhật.

Đông dương cần phải mở mang và phải giao kết về đường t ương-mại với các lân bang mới được. Nếu muốn bán hàng của mình cho các nước thì tất cũng phải mua hàng c o người ta nữa.

Vậy chính-phủ Pháp điều-đình với chính-phủ Nhật về tờ điều-ước này là để hai bước được tiện việc giao thiệp với nhau, chứ không phải là những bổ việc bảo trợ cho sản vật của xứ này với của nước Pháp đâu.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmcoie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
(Capsules huile de foie de morue)
DẦU GAN-CÁ-VIÊN
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90
油 肝 魚 丸

Tòa Thượng-thẩm. — Như lời bản quán đã đăng số báo trước, sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm đã lập kỳ hết thư ng, xử việc M Forge-on là quan đốc ở đồn Vụ-bản tỉnh Hòa-bình bị thưa về đánh trưởng phố phố Chợ chao (Vụ-bản) tên là Ngô-văn-Ty, lý trưởng làng Vụ bản tên là Bùi-văn-Cương và lý trưởng làng Trúc-mạc tên là Bùi-văn-Hân.

1 Đánh trưởng phố Chợ chao. — Vợ quan đồn thường ra chợ mua thịt và đồ ăn, cứ 2 bảo chỉ trả 1 hào ; có người bán hàng ở đấy sợ lỗ không dám buôn bán nữa. M. Forgeron đòi trưởng-phố đến đánh bắt phải gọi những người bán hàng ấy đến chợ bán.

2 Đánh lý trưởng Vụ-bản. — M. Forgeron sai lý trưởng Vụ-bản đi đòi lý-trưởng Trúc-mạc đến để hỏi về việc đốt rừng. Song vì gọi mãi bảo không thể đi ngay được M. Forgeron đòi lại đánh rất đau.

3 Đánh lý trưởng Trúc-mạc. — M. Forgeron đánh lý trưởng Trúc-mạc là vì không chịu canh phòng để cho người ta đốt rừng.

M Forgeron khai rằng có đánh trưởng phố Chợ chao là vì hay đánh bạc và buôn thuốc phiện và rượu lậu, chứ không phải là về việc bắt người bán hàng ra chợ bán và có đánh lý trưởng Vụ-bản và Trúc-mạc về việc đã nói ở trên.

Tòa hỏi người làm bị chứng tá và luật-sư bên bị rồi tuyên án phạt M. Forgeron 100 quan án treo.

Ngạch cai tị — M. D'Elloy quan cai-trị hạng nhì hết hạn nghỉ thì ra bổ làm Đồng-lý phủ Khâm sứ Trung-kỳ thay M. Lacombe quan cai trị hạng nhì về ngạch.

CHỚP BÓNG KIM-VÂN-KIỀU

CINÉMA PALACE

Phố Tràng-tiền

Bắt đầu từ 15 đến 21 Octobre

Có bán cả quyển Kiều về chiếu bóng nữa, có nhiều tranh ảnh

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá 0 $ 15

Bán ở khắp các hàng sách

Về sự tư-pháp bổ trợ cho những người nghèo. — Mới rồi tại trước tòa án sơ-thẩm xử về dân luật, có một người vào bực phong-lưu mà cũng xin tư-pháp bổ trợ (assistance judiciaire). Ông luật-sư cãi cho người ấy có kêu tại trước tòa rằng nhà-nước không xét kỹ mà cho tư-pháp bổ trợ một cách dễ dãi quá, vì lẽ tư-pháp bổ trợ chỉ có những người nghèo khó quá không có tiền thuê luật sư cãi thì mới được luật-sư đó tòa án cử ra cãi cho mình không phải trả tiền mà thôi.

Tòa Bốc-lý đây có cãi rằng tòa chỉ việc ghi chép giấy cấp những người đương sự khai là nghèo khó mà cấp giấy là nghèo khó thôi, còn như người nào khai man thì có luật phạt, vậy cứ xin tòa án tray vấn theo như pháp-luật.

Tòa án Đại-hình. — Vụ án Đại-hình thứ ba vừa hết thì quan chánh tư thứ nhất tòa Thượng-thẩm đã ký nghị định đặt hội-đồng cho vụ thứ tư vào ngày 1er décembre 1924.

Kỳ hội-đồng ấy sẽ có quan cố-vấn Tridon làm chủ tọa và hai quan cố-vấn Dupré và Paul phu-thẩm.

Một sở bưu điện phụ ở trong phố ta. — Tuec lời xin của một ông hội-viên thương mại Aonam, phòng Thương mại có định sẽ viết giấy xin quan chánh Bưu-điện mở cho một sở bưu-điện phụ ở trong phố Annam.

Trường dạy có đỡ Lào. — Nay ở bên Lào mới dựng ra một trường dạy học trò làm có đỡ khán hộ.

Trường ấy mới ngay ở nhà thương Vien iane, do quan Chánh Y-tế Ai-lao kiểm soát.

Các có đỡ khán-hộ ở các tỉnh bên Lào chung làm một ngạch gọi là ngạch « có đỡ khán-hộ Ai-lao » (infirmières sages (femmes).

Người ở bên ấy cưới có con gái thông thạo chữ Tây như bên này, cho nên chưa đặt riêng được một ngạch có đỡ mà phải dạy cả hai nghề làm một là vừa học làm nữ-khán-hộ vừa học làm có đỡ.

Thi bằng tú-tài tây. — Các đầu bài sáng hôm nay ra như sau này :

Phần thứ nhất Ban C và D

Mathématiques

Question de cours au choix du candidat:
1.Surface latérale du cylindre et du cône de révolution, volume du cylindre du cône à base circulaire.
2. Théorie des projections.
3. Equation et trinôme du second degré.

Phần thứ hai

Problème

Trailer l'un des trois questions suivantes:
1. Applications diverses de l'électro-aimant.
2. Machine de Gramme (moteur et générateur).
3. Flux magnétique. Saturation et Hystérésis.

Problème

Une bougie allumée est placée à 1=50 d'une armoire à glace et exactement dans l'axe du panneau réfléchi (L'axe en question est la droite normale au panneau et passant par son centre de figure). On fait tourner le panneau de 60° autour de sa charnière O.

On demande :

1. De dire suivant quelle courbe se déplace l'image de la source pendant que le miroir tourne.
2. De calculer le chemin franchi par l'image au cours de cette rotation.
3. De trouver la distance de l'image à l'objet dans la nouvelle position du miroir. La largeur du panneau est de 1m.

Tiền thưởng về kiểu nhà lịch-sự. — Quan Thống-sứ đã cử một hội-đồng nay mai sẽ họp để định thưởng cho những nhà nào rất lịch-sự mà hợp phép vệ-sinh ở trên khu đường Puginier là khu đất nhà-nước đã bán đấu giá ngày tháng tư năm ngoái. Ai cũng nhớ rằng trong điều-lệ về việc mua đất và làm nhà ấy có định mấy giải thưởng là : giải nhất 150 đồng, giải nhì 1000 đồng, giải ba 800 đồng, hai giải tư 700 đồng và giải năm 500 đồng.

Thế là các nhà mua được những đất ấy vừa được giá rẻ, vừa được trả theo nạn dài năm, lại vừa được tiền thưởng làm nhà nữa.

Sở Công-chính sắp mở mấy kỳ thi. — Theo nghị-định quan Toàn-quyền ngày 23 juillet vừa rồi, sở Công-chính sắp mở mấy kỳ thi tuyển người làm *chefs de chantiers principaux*, *chefs de chantiers* và *chefs d'équipe*.

Ai muốn thi làm *chefs de chantiers principaux* thì p ải làm quá 4 năm chức *chefs de chantiers* đã ; nhưng tạm thời hãy cho cả những người nào đang làm công ở các *chantiers* mà đã làm được 6 năm cũng được thi.

Còn *chefs de chantiers* thì chọn trong những cựu học-sinh trường Lục-lộ hồng ký thi tốt nghiệp, nếu điểm số trung-bình được từ 9 điểm giờ lên thì cứ có đơn xin là được bổ, không phải thi.

Người nào đã làm quá bốn năm ở Lục-lộ cũng được thi *chefs de chantiers*, trừ những người làm công nhật hoặ : bổ thọ *contrat* thì không được thi. Tạm thời, người nào đang làm ở các *chantiers* mà đã làm được ba năm cũng được thi, bất cứ làm công nhật cũng được. (Nhưng phải đã tiề lệ để ăn lương hưu-trí sau này mới được).

Còn thi *chefs d'équipe* thì những người làm công nhật đã làm được hai năm ở sở Lục-lộ đều được thi cả.

Người nào không làm việc ở sở Lục-lộ mà có bằng Sơ-học Pháp-Việt hoặc có bằng cấp ở một trường Kỹ-nghệ bậc đệ nhất cấp cũng được thi.

Thi *chefs d'équipe* thì ra cũng phải 18 tuổi mà không được quá 25 tuổi. Người nào quá tuổi nhưng trước có làm công nhật ở sở nhà-nước, xét đã thể lệ ăn hưu trí sau này thì cũng được thi.

Muốn thi phải làm đơn xin và phải đính theo giấy khai-sinh, giấy cửa-cước, giấy tư-pháp lý lịch (casier judiciaire) hoặc giấy hạnh-kiểm và giấy t ấy thuốc chứng nhận là khỏe mạnh.

Các cậu học-sinh tà đã đỗ bằng sơ-học tốt-nghiệp (certificat d'études primaires franco annamites) mà chưa tìm được chỗ làm, thì nên xin thi ngay đi kẻo chậm mất.

Lương một người chef d'équipe tập sự là 330 đồng một năm, hạng tư 415 đồng, hạng ba 476 đồng, hạng nhì 551 đồng, hạng nhất 632 đồng.

Caefs de chantiers tập sự được 528 đồng một năm, hạng tư 645 đồng, hạng ba 762 đồng, hạng nhì 879 đồng và hạng n ất 996 đồng.

Chefs de chantiers principaux hạng tư được 993 đồng một năm, hạng ba 1.144 đồng, hạng nhì 1.276 đồng, hạng nhất 1.51 đồng và chính ngoại hạng 1.760 đồng.

Một người thi đỗ *chef d'équipe* làm hồn n ra thì được thi *chef de chantiers* ; làm *chef de chantier* được bốn năm t l được thi *chef de chantiers principaux*. Như vậy cũng có hy-vọng được nhiều lương. Số đơn xin thi chưa có mấy, vậy ai muốn thi nên nộp đơn ngay kẻo chậm rồi.

Ngạch Học-chính. — M. Lê-văn-Triện, giáo học tập sự được tổ chức kể từ ngày 1er Septembre 1924 là ngày hết hạn nghỉ gi à hạn.

Được bổ giáo-học tập sự. — MM. Lê-văn-Can, Vũ-ngọc-Cam, có bằng Thành chung tốt-nghiệp.

Được bổ giáo-tập tập sự. — MM. Trần-văn-Ruân, Ng-tiến-Duyên, có bằng Sơ-học Pháp-Việt.

M. Ng-bá-Mỹ, giáo-tập hạng tám ở Đồ-hải (Kiến-an) được phép nghỉ dưỡng bệnh 29 ngày lĩnh cả lương.

M. Vũ-biển-Tích có bằng Sơ-học được bổ thay trong khi v ắng mặt, mỗi ngày tiền lương được năm hào.

Ngạch thú y. — M. Ng-văn-Ngạn, thú y tập sự Bắc-ninh, nay kiêm việc khám thịt tại Bắc-ninh, thay M. Cao đình-Tứ t ạ thể. Phụ cấp mỗi năm 144 $

M. Trần-v-Nhu, thú y thi sai Việt-trì nay kiêm việc khám thịt ở Việt-trì và Bạch-hạc thay M. Bonnard, thanh-tra thú y t ạ thể.

Mở trường. — Tại các làng sau này, nay mở ra mỗi nơi một trường Sơ-học Pháp-việt :

Làng Trinh-phố, thuộc tổng An-bồi phủ Kiến-xương ; Làng Tạ-phe, thuộc tổng Đông-xam, phủ Kiến-xương ; Làng Lại-trì, thuộc tổng Xuân-vũ, phủ Kiến-xương ; Làng Niêm-hà, thuộc tổng Xuân-vũ, phủ Kiến-xương.

Bãi trường. — Các trường Sơ-đẳng sau này, nay bãi đi :

Trường An-bồi thuộc phủ Kiến-xương ; Trường Đông-xam, thuộc phủ Kiến-xương ; Trường Xuân-vũ, thuộc phủ Kiến-xương.

Việc cứu tai tuất nạn. — Hội-đồng cứu-tế chúng tôi đã tiếp nhận được một món tiền 373 $ 10 của mấy hội-đồng tổ-chức trong hội Trung-Bắc-kỳ-nông-công-thương tương-tế Hà-nội, đã thu được ở hai buổi chớp bóng tại nhà hát Tây hôm 2 octobre 1924 vừa rồi để giúp cho đồng-bào bị lụt. Khen thay có mấy ông mới tổ-chức trong vài hôm mà đã thành-hiệu được như thế! Vậy chúng tôi xin thay mặt các dân bị lụt và hội-đồng cứu-tế trân-trọng tấm lòng nhiệt-thành của các ông.

Ngày 4 octobre vừa rồi, hội-đồng cứu tế chúng tôi mới tiếp nhận được 22 tạ gạo (22 bao) của bà lớn Thống-soái Sicre, hội-trưởng hội Hồng-t ập-tự, quyên cho các nạn dân, thì chúng tôi đã gửi ngay xuống quản Tuần Hưng-yên để phát cho nạn dân bị lụt rồi. Qui bà thay ! những bà hội-viên trong hội Hồng-t ập-tự toàn là người qui quốc mà tấm lòng từ thiện thương dân bị nạn ở bản xứ như thế, thực đáng kính đáng phục lắm. Vậy chúng tôi xin thay mặt nạn dân, trân-trọng mấy lời cảm ơn bà lớn, cùng các bà hảo-tâm đã sẵn lòng quyên cho.

Tôi lại mới nhận được cái mandat 29 $ 5) của bà lớn ân-sát tỉnh Tuyên-quang để quyên giúp ở qui tỉnh gửi về, để chẩn cấp cho dân bị lụt. Vậy tôi xin thay mặt nạn dân cùng Hội-đồng cứu-tế mà trân trọng cảm ơn bà lớn và những ngài có lòng từ-thiện ở qui tỉnh, đã biên tên vào quyển sổ ấy,

Mấy lời thâm-tạ các nhà hảo-tâm.

— Có một bà trong Nam-kỳ ra chơi Hanoï, (bà giấu tên) giao cho tôi 50 đồng để chẩn phát cho dân bị lụt. Bà dặn tôi trích một nửa cho nạn dân bên giáo, còn một nửa cho việc hội-đồng cứu tế. Tôi xin thành theo ý bà, sẽ gửi cái số 25 đồng cho cố Khiêm (R. P. Gil) ở Hưng-yên, để cấp cho giáo-dân bị nạn, còn một nửa thì tôi đã giao cho viên thủ-quỹ hội. Tôi sẽ xin cố Khiêm chuyển cho những người bên giáo, hội nhau lấy hạt 150 kinh mà cầu nguyện cho bà, để tỏ lòng cảm ơn.

***

Có Rozia Bùi-kim-thinh người xứ Bến-tre trong Nam-kỳ, vì việc buôn bán, có qua Hà-thành ta, thấy các thầy sinh-viên Nam-kỳ tổ-chức một cuộc hát cải lương để lấy tiền làm phúc cho dân bị lụt, có tìm đến nhà tôi, giao cho tôi một số tiền là 20 đồng, xin tôi nhập vào tiền hát mà làm phúc luôn thể.

Có là người buôn bán, gia-tư cũng thường thường bậc trung, mà có lòng nghĩa-hiệp như thế, thực đáng kính phục lắm vậy.

Ông Hoàng-huy-Vượng là địa-chính chuyên-môn tá sự, có gửi đến cho tôi một số tiền 10 đồng, để chẩn-p át cho đồng-bào trong ba tỉnh bị lụt, gọi là tỏ chút lòng đồng loại cho khỏi hổ t ẹn với câu : « Nhiễn điều phủ lấy giá gương. người trong một nước thì thương nhau cùng. . . . ».Tấm lòng trọng nghĩa thực rất đáng kính phục. Mong rằng những nhà hằng sản hằng tâm, sẽ theo gương những người trước mà man mau gửi tiền gửi bạc cho quả chuông chóng thành !

Vậy tôi xin thay mặt nạn dân cùng hội-đồng cứu-tế trân trọng cảm ơn các qui bà qui ông.

Lê-trung Ngoạn
Tổng đốc Thượng-thẩm viện
Hội-trưởng hội-đồng
Cứu tế

Ngạch phủ Toàn-quyền Các viên thâm-tá và thư-ký ngạch phủ Tổng-sứ có tên sau này xin cải bổ vào ngạch phủ Toàn quyền :

Ngạch thâm-tá : MM Phạm gia-Hành thâm-tá hạng ba, Ngô-quốc-Côn và Ngô-khanh-Thúc t am-tá hạng tư.

Ngạch thư-ký : MM. Phạm-v-Ba thư-ký thượng hạng hạ g nhì, Hoàng-đình-Trác thư-ký thượng hạng ba, Bùi-v-Hòe thư-ký thượng hạng ba, Ngô-quang An thư-ký thượng hạng hạng ba, Đỗ xuân-Lộc thư-ký thượng hạng hạng tư, Ng-trần P ức thư-ký hạng nhất, Trần v-Khoát thư-ký hạng ba, Ng-lập-Lễ thư-ký hạng ba, Lê-v-Năng thư-ký hạng tư, Thẩm-Chương thư-ký hạng tư, Ng-thế-Đinh thư-ký hạng tư, Ng-gia-Phang thư ký hạng tư, Phạm-quang-Phúc thư-ký hạng năm, Bùi-v-Minh thư ký hạng sáu.

Ngạch vô-tuyến — M Ng-đình-Hảo, thư-ký vô-tuyến hạng năm nay đổi vào Nam-kỳ.

Ngạch văn-tự. — Được bổ thư-ký tập sự ngạch văn-tự : MM. Hà-v-Lâm, Vũ-bang Tuy, Lương-si-Mân. MM. Hà-v-Lâm bổ đi Pnom-Pênh Vũ-bang-Tuy bổ đi Saigon, Lương-si-Mân bổ đi Saigon.

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Đổi sang Lào — M Phạm-v-Mậu, giáo-học hạng bảy tại Hà-nội nay đổi sang Lào dạy học tại lớp Thành-chung ở Vientiane.

Danh-dự Bội-tinh. — M. Tạ-đình-Đạt, phó quản khố-xanh tại Vientiane-nơi được đặc cách thưởng danh-dự bội-tinh bạc hạng nhì vì đã tận tâm với việc giữ đ ại tại Vientiane trong trận lụt tháng tám tây mới rồi.

Hưu trí. — M. Đặng-đình-Tiến, trí-huyện hạng nhất, được về hưu trí kể từ ngày 14 janvier 1925. Số tiền hưu bổng mỗi năm định là 285 đồng.

Trục xuất cảnh ngoại. — Những người Trung-hoa có tên sau này phải trục ra khỏi ngoài địa-phận Đông-dương :

Lam-Luân, Lam-Tran, Tang-ka-Chiếc, Yong-lập-Man, Tsau-yee-Tsune, Vong sam-Ky, Mok, Talon-Tchao, Đỗ-Kế tức Trần-Phối, Lao-a-Ung.

Xe đụng nhau. — Sáng hôm qua, hồi 9 giờ 3), ở p ố Mới có một cái xe đạp của một người bồi là Hoàng-trần-Lương với một cái xe tay số H. 8 của cai xe Lê-v-Phương đụng phải nhau, không việc gì đến người.

Trèo tường. M. Sanarrès là phó quản ở phố Tràng-thi số 48 có đơn kiện tên Ng.-v.-Lộc 28 tuổi là bồi nhà ở hàng Non số 75 đang đêm trèo tường vào nhà. Vậy tên ấy đã phải giải vào Tòa-án.

Bức dây điện. — Sáng hôm nay hồi quá 5 giờ cái dây xe điện ở hàng Giấy tự nhiên đứt rơi xuống đất. Được mươi phút sau mới có thợ điện công-ty đến buộc tạm vào một cái cột.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Khi ai ở đâu muốn báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến nhà mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, nhớ kỳ tới nhà nào thì biên rõ rằng nhà cũ, và gửi theo hai hào (0 $ 20) bằng tem cũng được, để anh biên giấy quán khác.

Lệ ai không gửi tiền theo thì sẽ đề ngoài, báo sẽ hoãn gửi tới cũng hơn.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
VEO TAY
MẠ VÀNG
Hãy mở mắt ra, 15 chữa khỏi
Mỗi bộ kèm có chữ đảm-quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI

Ai muốn thửa lịch năm 1925?

— Lịch mới năm 19 5 hiệu nay bản-quan đương bắt đầu làm. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công-thương trong nước, ai muốn thửa lịch năm 1925, thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu, ý ưng kiểu nào thì đặt làm ngay, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đã biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào:

JANVIER

24

SAMEDI

S. Timothée

Fête du nouvel An annamite.

1er jour du 1er mois de An-Siêu

大月正
Kiến Mão-dần — Sóc Mậu-dần

壹初
Ngày Mậu-thân Hành-Thổ — Sao-Chí — Trực Nguy
NGHI: Mai-táng — Tế tự Khánh lạc — Tảo-xa Lạc-đầu Khai-thị Nạp-tài Phá-thổ Phá-ốc Bế-điếm Mục đương
LỄ NGUYÊN-ĐÁN
Tuổi-hạn nên đi sẽ hưởng nhiều thì tốt. Làm nhà cũng nên làm hướng nam.
(Năm nay mai ngày Lập-xuân ngày 12 tháng giêng, và ngày 28 tháng Chạp).

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên. . . 0 $ 35 một
Từ 11 đến 99 . . . 0 40 »
Từ 1 đến 10 . . . . 0 45 »
Tiền cước. . . . . 0 20 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này:

M. ĐỖI-XUÂN-THÀNH
61-63, Rue du Coton, Hanoi

• THUỐC MYSOL •
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng hòi trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Cứ có thuốc Mysol là có tinh ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc tuật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

Xà-phòng THIBAUD
làm bằng nước hoa Cologne
0 $ 15 một bánh
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul Bert, Hà-nội

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cờ bạc. — Có người nói rằng ngày trước ở Nam-kỳ, đàn bà con gái lắm người suốt ngày suốt buổi chỉ miệt mài vào đám bài cào, tứ sắc càng hỗi me, mà luật-pháp trừng-trị thế nào cũng không thể tiệt nọc đặng, sau nhà nước phải dùng đến nhục hình là mỗi khi bắt được đám nào thì nhà chứa gà phải giỡ mái chỗ ngồi, con bạc phải xõa đầu, tay cầm mấy quân bài đợ lên để chụp ảnh rồi kể tên tuổi và chỗ ở ở dưới, đem giăn khắp nơi mới trở xong.

Câu chuyện trên này chắc không có đâu lại đến thế, nhưng ý bản người bịa đặt ở Nam-kỳ về thấy cái hại cờ-bạc trong đám nữ-lưu ta ngày càng thêm tệ, nên bắt-đắc-dĩ phải nói quá làm vậy để khuyên răn đó thôi. Nhưng nói cho phải thì đàn bà con gái ngoài ta mấy năm nay khốc-hại về cờ-bạc thật lắm, dù bắt thế nào cũng không hết, phạt thế nào cũng không chừa, giá t ở bây giờ nhà nước có đặt ra thứ nhục-hình như thế thì họa may mới trừ được bệnh cờ-bạc chăng.

Thứ nhục-hình đó giá có đặt ra bây giờ thì nên đem thi-hành công cộng cả bên đàn ông lẫn đàn-bà cho được tiện, chắc rằng mỗi ngày riêng một đất Hải-phòng này có công đồ bắt cũng được vài ba tấm ảnh đủ cả đàn ông đàn bà các hạng.

Mấy tin vắn vẻ cái rớt báo vừa rồi.

— Lối xuống chùa Vẽ bị nước tràn qua đường vỡ mất một quãng, nhưng lại hàn được ngay.

Ngoài Đồ-sơn có nhiều nhà ở bờ bể bị đổ tường; đường ngập từ cửa trại sen-đầm trở ra, nhất là từ quãng kilomè re 11 đến 13; cây cối đổ nhiều lắm; chỗ gần cầu xi-măng ở kilomètre 17 cũng ngập.

Đường sang Kiến-an cũng phải một quãng khá dài bị ngập, ngày hôm qua nước đã ra gần hết, nhưng dư ng lối xấu lắm; đò Niệm phải dinh không chở sang ngang mất non một ngày ôm thử hai.

Tại tòa-án. — Phiên ngày thứ hai 6 Octobre 1924 tòa xử mấy việc sau này:

Trần-ngọc-Bích làm chủ-nhiệm công-ty Hợp-phủ ở đường Amiral Courbet bị thưa là lường đảo bội tín-thác tiền của các cổ-đông ở Saigon mất 837 p. thì tòa phạt hai năm tù.

Trần-v Dzu mua đồ ăn cắp phải sáu tháng tù.

Ng-v Quynh, Trần-v-Tích, Phạm-v-Hy và P sm-Hảo mỗi tên phải tám ngày tù về việc làm huyên náo ở ngoài đường.

Trẻ con lạc. — Một đứa con gái độ lên sáu tuổi lạc ở phố Đường-cát hỏi thì nó chỉ biết nói tên là thị Vên, còn nhà cửa cha mẹ không nhớ nữa, thì đã đưa vào sở cẩm.

Mất trộm. — Ng-thị-Khoa 48 tuổi, bán hàng tạp-hóa ở phố Lò-lợn số nhà 35 bị mất trộm quần áo và đồ nữ trang đáng giá 214 p. 50.

Đỗ-v-Tảo ở Vạn-trà, huyện Anđương tỉnh Kiến-an, qua Hải-phòng bị tên Phạm-v-Quyền ở Belgique lấy trộm vi tiền đựng 23 đồng và các giấy má vật.

SƠN TÂY

Việc thằng bé huang tợn. — Bộc giả hẳn còn nhớ đó này năm ngoái ở làng Đồng-phú thuộc huyện Bất-bạt, tỉnh Sơn-tây có xảy ra chuyện độc dữ ít có, là tên Tùng 11 tuổi giết chết thị-Hợp 6 tuổi. Việc ấy chưa hay quan trên xét xử ra sao, mà đến nay khổ chủ cứ phải đòi hỏi xuôi ngược mãi, khổ cực cho người ấy biết dường nào. Mong các quan thương đến chút đàn em khốn nạn dường ấy để kẻ lành được đội ơn.

P. H. lai cảo

VIỆT-TRÌ

Không sợ chết. — Độ nọ vừa có một cái t uyền của n à nước chở học-trò đấy qua mà bị đắm, thiệt tưởng những người lái đò khác nom thấy thế phải sợ mà chừa đừng tham vài xu chở đấy người rửa thì phải. Thế mà mới vài hôm nay lúc 10 giờ rưỡi sáng lại có một cái thuyền nan chở những đồ đi làm đồn điền ở hạt Vĩnh-yên về thuyền nặng quá chìm đến cạp thuyền. Ta không trách có lái, lại khen có mang đặng n ững chiu người không đấy mười phát đồng ở được vô sự.

LE DROIT PÉNAL A TRAVERS
L'Ancienne Législation chinoise
(ÉTUDE COMPARÉE SUR LE CODE GIA-LONG)
PAR
PHAN-VĂN-TRƯỜNG
Docteur en Droit
Avocat à la Cour de Paris
Prix . . . . . 1 $ 00
Port recommandé 0, 10

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN - NHỰT-BÁO
(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)
6 trương
GIÁ BÁN BÁO:
Một năm . . . . . 12 $ 00
Sáu tháng . . . . . 6 . 50
Ba tháng . . . . . 3 . 50
Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)
Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế tự-tại, báo tin tức xảy ra trong Đông Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

SÁN-NHIÊN-ĐAI

Tối thứ tư 8 Octobre 1924
TRÍ NỮ CƠ TÂM
Không thương cũng phải con chồng,
Âm cho mặt phấn mà hồng phỏi pha
Khen thay tuổi trẻ mưu già,
Rồi sau lại được một tòa hải hoi.

Tối thứ năm 9 Octobre 1924
ĐỨC MẪU ĐỀN SÒNG
Bất tử chi nhất đã,
Giáng sinh thử nhị yên.
Thanh danh truyền ngoại quốc,
Ưu pháp trấn nam phương.

HÔTEL DE FRANCE
29, Boulevard Rollandes Hanoi
Kính-trình các quí khách annam biết cho rằng, bao giờ bản-hiệu cũng có một phòng ăn riêng rất sạch sẽ lịch sự để các ngài dùng.
Giá buồng cho thuê có từ hạng 1 p. trở lên, cơm mỗi bữa 1 $.

HÚT THUỐC LÁ « COQ »
KHÔNG MẤT TIỀN, SAO LẠI KHÔNG HÚT!
Muốn biết cách làm thế nào thì hỏi lại hiệu GRANDS MAGASINS RÉUNIS hoặc hiệu nào vẫn bán thuốc cho mình.

CẦN NGƯỜI LÀM XÀ-ÍCH TỐT
Cần một người Xà-ích có giấy chứng chỉ tốt, có hạnh-kiểm. Hỏi tại sở Binh-lương để tam phòng. 4014

號正泰金
茶名子獅
Thưa các ngài,
Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa ta lắm. Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa của các chư ông bà, mà hết lòng nghiên-cứu về các thứ nhè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử so sánh thì đủ rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hi u như sau này: Kim-thái, Lâm-mậu, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ Ngũ phúc, Tam-nguyên, Thiên thái Minh-thái, Kim-mậu.
KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480. 2101

Rượu bổ-đào
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Thảo hành tự-nhiên in ra đây, cho không ai có mấy thứ thuốc về những hình là làm trẻ-con cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể lừa được!

Xin xem tới và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm

Ngày chủ-nhật 7 Octobre sắp đến, hiệu Kim-Thái ở Hanoi, tên Hợp-thiên ở Haiphong đều phải mở cửa.
Chiếu theo điều-ước phòng cấm MONTES qui định, có chỉ cấm một thứ rượu nếp và những rượu ngon được quyền qua tới hạng, đường năm qua thương, trước hạn phải thì phí cho quí được phòng chỉ dùng để in thêm giấy.
Thiên-Sơn

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm là mất thiên-hạ và trẻ chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bên nay.

Bổ Sự
THUỶ-HỬ
NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lỗ-tri-thâm nói:

— Nếu sau có việc gì, xin cứ đến bảo tôi, tôi sẽ đi với!

Bọn du-đãng hai ba mươi người kia thấy *Lỗ-tri-thâm* đã là ngã say mới dìu đỡ mà bảo rằng:

— Xin mời sư-phụ hãy về, ngày mai ta sẽ báo cho hắn!

Lỗ-tri-thâm chống cây thiền-trượng, rồi nói:

— Bà chi (trỏ vợ *Lâm-sung*) đừng cười tôi nhé, còn ông anh thì ngày mai đến chơi tôi!

Nói xong, cất chào hai vợ chồng *Lâm sung*, rồi cùng bọn kia quay đi. Hai vợ chồng *Lâm-sung* cùng còn nữ-tỳ *Cảm-nhi* đi thẳng về nhà. Khi về tới nhà, *Lâm-sung* vẫn còn uất-ức không vui. Lại nói chuyện *Cao* nha-nội từ khi trông thấy vợ *Lâm-sung*, đem lòng quyến-luyến, về đến trong phủ, nét mặt vẫn có ý buồn rầu. Cách mấy hôm sau, bọn du-đãng thưa g đi với *Cao* nha-nội kia đến thăm, thấy *Cao* nha-nội buồn-rầu, không ai biết vì cớ chi, đều kéo nhau về cả. Trong bọn du-đãng ấy có một người tên gọi *Phá-an*, hiểu ý *Cao* nha-nội, nhân gặp khi vắng vẻ, mới chạy đến gần mà nói với *Cao* nha-nội rằng:

— Mấy hôm nay tôi trông nét mặt nha-nội, hình như kém vui, tất là trong lòng có nghĩ ngợi điều gì!

Cao nha nội nói:

— Tại sao nhà-ngươi biết?

Phá-an nói:

— Tôi đoán không mấy khi sai!

Cao nha-nội nói:

— Nhà-ngươi thử đoán xem ta có sự gì không vui?

Phá-an nói:

— Tôi chắc nha-nội chỉ tơ-tưởng về chữ « *Song-mộc* » (1) đó thôi, đoán đã trúng chưa?

Cao nha-nội cười mà bảo rằng:

— Phải đấy! Nhưng không thể làm thế nào cho được!

Phá-an nói:

— Khó chi việc ấy! *Lâm-sung* dẫu là tay có vũ-nghệ, nhưng còn thuộc dưới quyền quan thái-úy đây, bảo gì mà chẳng phải nghe. Nếu trái ý quan thái-úy, tất ngài trị tội, nhẹ thì đi đày, nặng thì khôn toàn tính-mệnh. Để tôi xin hiến một kế, khiến nha-nội được thỏa tấm lòng.

(1) *Song-mộc* là hai chữ « *Mộc* » tức là một chữ « *Lâm* ».

Cao nha-nội nghe lời, liền nói:

— Mấy hôm nay được trông đàn-bà con gái đã nhiều, nhưng chưa thấy người nào khiến cho ta phải mê-mẩn được như người ấy. Ta nghĩ đến nàng lắc não, ruột tằm lại thêm bối-rối. Nhà-ngươi có kế gì cho ta được gặp mặt nàng thì ta xin trọng-tưởng nhà ngươi vậy.

Phá-an nói:

— Kế mòn-hạ tâm phúc của quan thái-úy đây, có *Lục-ngu-hầu Lục-khiêm*, hàn vẫn chơi thân với *Lâm-sung*. Ngày mai nha-nội cứ nấp ở trên gác nhà *Lục-ngu-hầu*, bảo *Lục-ngu-hầu* đem rủ *Lâm-sung* đi uống rượu ở trên *Phán-lâu*, rồi tôi lại giả-mạo đến báo tin cho vợ *Lâm-sung* rằng chồng nàng uống rượu ở trên gác nhà *Lục-ngu-hầu* bị cảm ngã lăn ra đấy. Nàng nghe báo, tất nhiên phải vội-vàng chạy đến cứu chữa. Khi nàng đến đây thì nha-nội cứ đàng lời ngọt-ngào mà khuyên dỗ. Đàn-bà đã có thấy-tính (1), trông thấy nha-nội trẻ-trung sang-trọng, tài nào chẳng phải c uyền lòng. Kế ấy nha nội nghĩ thế nào?

Cao nha-nội thấm-thắc khen-ngợi mà rằng:

(1) *Thấy tính* nghĩa là tính đàm đãng.

— Kế ấy rất diệu! Để tối hôm nay ta sai người gọi *Lục-ngu-hầu* đến, rồi dặn bảo lần trước.

Nguyên nhà *Lục-ngu hầu* cũng ở gần nhà *Cao* thái-úy. *Lục-ngu-hầu* nghe lời *Cao* nha-nội dặn bảo, không nghe cũng không thể được, bất-đắc-dĩ phải bỏ tình bạn-hữu mà c iều lòng *Cao* nha-nội cho xong.

Lại nói chuyện *Lâm sung* trong mấy hôm ấy áu-sầu buồn-bã, chẳng muốn bước chân đi đến đâu. Bỗng nghe có người gõ cửa gọi mà hỏ rằng:

Lâm giáo-đầu có nhà không?

Lâm-sung chạy ra, trông thấy *Lục ngu-hầu*, liền nói:

— *Lục* đại-huynh đi đâu đấy?

Lục ngu-hầu nói:

— Tôi đến thăm đại-huynh đây, sao mấy hôm nay không thấy đại-huynh đi c ơi!

Lâm-sung nói:

— Tôi có sự buồn, cho nên chẳng muốn đi đâu cả.

Lục-ngu-hầu nói:

— Nếu vậy, mời đại-huynh sang chơi tôi, uống mấy chén rượu giải buồn.

Lâm-sung nói:

— Đại-huynh hãy ngồi chơi, để tôi pha trà uống.

Khi uống trà xong, hai người sắp đứng dậy ra đi thì *Lục ngu-hầu* lại nói với vợ *Lâm-sung* rằng:

— Xin phép bà chị cho ông anh sang c ơi nhà tôi uống mấy chén rượu,

Vợ *Lâm-sung* đứng ở trong rèm, lại dặn chồng rằng:

— Phu-quân uống ít rượu chứ, rồi mau mau về!

Khi ra khỏi cửa, *Lục-ngu-hầu* còn đưa *Lâm-sung* đi chơi quanh phố một hồi, rồi bảo rằng:

— Bây giờ chúng ta chẳng về nhà làm chi nữa, đi vào *Phán-lâu* uống mấy chén rượu chơi.

Hai người cùng nhau đi đến *Phán-lâu*, trèo lên trên gác gọi nhà hàng dọn rượu uống. Nhà hàng đem ra hai bình rượu thật ngon và các món thực-p ẩm. Hai người đang cù g nhau trò c uyện thì *Lâm-sung* bỗng thở dài một tiếng.

Lục ngu-hầu bèn:

— Vì cớ chi mà đại-huynh lại thở dài?

Lâm sung nói:

— Tôi nghĩ làm tài trai ở đời này, vũ-nghệ không đến nỗi kém ai, thế mà không gặp được minh-chủ, cứ phải chịu khuất ở dưới quyền đứa tiểu-nhân, phòng nghĩ có khó chịu bay không!

Lục-ngu-hầu nói:

— Hiện nay trong cấm-quận dẫu có mấy viên giáo-đầu, nhưng nói về vũ-nghệ thì không ai bằng đại-huynh. Quan thái-úy lại có lòng trọng đãi, can chi mà khó chịu?

Lâm sung mới đem việc *Cao* nha-nội hôm trước thuật hết đầu đuôi cho ng e. *Lục-ngu-hầu* nói:

— Tất là *Cao* nha-nội không biết lệnh-tẩu, cho nên mới như thế, đại-huynh chớ lấy làm nghĩ. Ta hãy uống rượu cho vui.

Lâm-sung uống độ làm chén nữa rượu thì đứng dậy nói với *Lục-ngu-hầu* rằng:

Tôi cần phải đi rửa một chát. Đại-huynh cứ ngồi đợi đây rồi tôi sẽ lại!

Âm-sung ở trên gác xuống, đi ra ngoài cửa, rẽ về cái ngõ phía đông để đi rửa. Phi quay trở re thì bỗng thấy đứa nữ-tỳ *Cảm-nhi* gọi mà bảo rằng:

Khổ n-khổ! Con đi tìm ông mãi, sao ông lại ở đây!

Lâm sung kinh-ngạc mà vội hỏi rằng:

— Tìm ta làm chi?

(Còn nữa)

BỊNH LIỆT KHÍ
Cách trị lành mạnh bằng thuốc hiệu
GINAT và **LA SYNOUSINE**
Nhà thuốc nào cũng có
HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại :
Hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.
Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal
Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Gởi bán tại Hà-nội
hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT
CÁCH-NHỰT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Tại tất cả các thuốc-địa Pháp (mấy thuốc cũng có)
GỞI BÁN TẠI TẤT CẢ CÁC NHÀ BÀO CHẾ
Nhà chế thuốc LACROIX, 23 ... Rue Philippe de Girard — PARIS

Nhà Bán-dồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống ... thứ nào cũng có bán ... giá ...

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
Giá 1$40 một hộp

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)
Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền dồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghíp.
Mắc bệnh ghíp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.
Muốn trị bệnh ghíp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.
CÁCH DÙNG : Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.
Giá bán : 0$60 một lọ

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Cứu bệnh phùng y

Tên tôi là Nguyễn-văn-Điền ở xã Quỳnh-chân, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, tôi bị chứng ho xuyễn đã 20 năm, thân-thể suy-nhược, uống đã nhiều thuốc, đến đâu có thầy hay cũng tìm, mà bệnh không được khỏi. Trong lá phế tật. May tôi xem quảng-cáo thấy hiệu « Tam-Tỉnh-Y-Quán » đồn rằng có thầy thuốc hay, chữa đủ các bệnh cho nên tôi mua thử 1 hộp 1$00 uống thấy bớt, sau uống đến 3 hôm mỗi hôm 5$00 thì khỏi ngay. Thân thể tôi mới được khang cường như cũ. Ân ấy không gì báo đền được.
Vậy có mấy hàng chữ để tỏ chút lòng cám ơn.

HIỆU TAM-TỈNH-Y-TÔN
Phố hàng giầu, số 35, tỉnh Nam-định
Có bán thuốc chữa ô-phiện, ai nặng đến đâu uống cũng khỏi, uống vào người khỏe mà không mệt nhọc.

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU
Giá bán 1$10
Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris
Có gửi bán tại Hà-nội
HIỆU BÀO-CHẾ
CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thuốc huyết xấu.
Trị bệnh mất máu khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy còm, hay ai kém huyết sinh ra rớn phổi, làm cho hay ho vặt nên uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !
Bởi thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng chỉ là hay.
ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ-huyết
MÁU BÒ 1$40

PHẦM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.
Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đây là hạng chè giá lá cho nên giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp qua bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.
NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namdinh
Kính cáo

PILULES
APHRODISIAQUES
du Docteur SIMTHS
Rất nhanh rất công hiệu
Chữa các bệnh sinh-dục.
Khỏe hẳn mà không có chỉ gì nguy-hiểm cả.
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Có gởi bán tại :
Hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59 phố Paul-Bert, Hanoi

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường tiểu-tiện, bàng quang, quả thận và làm cho mụn mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đã lâm nhiễm vào các cơ quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì lẫn lộn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa rấy những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, hết sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngọc-hành, bàng quang, quả-thận, và chuyển sang các cơ quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại còn chuyển sang chân-huyết, lẫn sang qua thận mà sau lại chàn lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI
TỪ NGÀY 1er OCTOBRE ĐẾN HẾT NGÀY 10 OCTOBRE
BÁN RAO HÀNG
Xà phòng nước hoa — Đồ đan cho đàn ông — Áo sơ mi — Mũ — Giầy
Đồ thể thao — Các đồ chơi — Đồ gỗ — Vải bán mảnh
Vải bán thước — Kim chỉ — Đồ đan cho đàn bà — Giấy bút
Các thứ kính — Đồ dùng trong nhà — Đèn thắp — Các đồ xướng
Đồ vệ sinh — Bao kéo — Đồ sắt — Các thứ thuốc — Đồ ngựa
CÁC VỊ ĂN UỐNG
Xem trên gác. Tại chỗ cắt áo quần
Hàng mới tới. Các thứ ni-dạ.
Các thứ rất mới đúng cho các quý-ông.
Téléphone N° 126 — Adr. Tél. MAGARÉUNIS
BOITE POSTALE N° 40

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酒補
J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một ve
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每日兩次飯前飲酒一小杯
Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
82, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

500.000 quan

có thể kiếm được **500.000 quan**
bằng 10 quan
và đóng 14 tháng mỗi tháng 20 quan, muốn như vậy chỉ mua một cái vé
Panama có rút số
Nộp tiền lần đầu tức thì một mình được quyền có-sự cả cái phiếu, và nếu vé trúng số mình được lĩnh cả tiền.
MỖI NĂM RÚT SỐ BỐN LẦN
Ngày 16 Février, 15 Mai, và 16 Août 15 Novembre
Tiền về các lô trong một năm có hơn 8 triệu quan
Người nộp tiền liền được ngay cái số, và được dự tất cả các cuộc số số cho đến khi trúng số. Ít ra là được 400 quan, hoặc được một lô từ 1.000 đến 500.000 quan. Vậy không bao giờ mất được. Cái số các số trúng số sẽ gửi đến nơi mà không mất tiền. Số tiền lô bao nhiêu được cả, không phải trừ gì cả. Lần rút số mới rồi số 47.325 được 500.000 quan.
Gởi danh hiệu chỗ ở và tiền nộp kỳ đầu là 10 quan đến
Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Pirier

CAO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT**, *số 7 phố Bobillot, Hanoi : Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*
Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự : không xe nào tốt đẹp bằng.
Cho thuê xe ô-tô

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG
LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ VÀ
TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY
THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc **Quina Laroche** là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bệnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đó lấy làm hay ở thế gian ai không đều quen dùng.

Ai ai dùng cũng ... người ... con nít. Thuốc đó trị bệnh ... huyết yếu đuối, huyết suy, ... làm cho con người yếu đuối, ... rét bao ... trong tì vị các bệnh đó ... thuốc **Quina Laroche** ...

Con nít huyết suy và con gái lúc đương lớn cũng đàn bà ... cũng như mấy bệnh ... uống thuốc Quina Laroche.

... người ... thấy ... dùng ... thuốc đó.

... thuốc đó ... lấy làm ... Chẳng những bệnh ... người ... trong mình mạnh khỏe, ... thêm sức lực, ăn uống ngon ... và ... ta giám khảo thuốc đó rằng : Nước ngọc ... của Thiên-thần chế ra (Liquide de jade) tốt ... của người Tàu cho những thứ thuốc trị bệnh hay hơn hết ... không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc **Quina Laroche** thì chúng ta có đăng cả ... giấy ... và cho cám ơn của mấy người bệnh và cả ... giấy của các quan ... y khoa cũng ...

... thuốc rượu **Quina Laroche** ... các người ... hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu **Quina Laroche** phải uống từ một ly tới ba ly có bán theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bệnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 6 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thì ấy ly chót uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc **Quina Laroche** thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước và mà uống cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TI
ông thầy bào thuốc hạng nhứt tại Paris.

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant, NGUYỄN-NĂNG-CHẤN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)